

[پنجشنبه 19 شهریور 1394 - 26 ذی القعدة 1436 - 10 سپتامبر 2015](#)

آغاز انتشار روزنامه «نسیم شمال» به مدیریت «سید اشرف‌الدین حسینی» در رشت...

* 19 شهریور در گذر تاریخ

* آغاز انتشار روزنامه «نسیم شمال» به مدیریت «سید اشرف‌الدین حسینی» در رشت (1286 ش)
اشاره:

نه ماه پیش از به توپ بستن مجلس توسط محمدعلی شاه قاجار، روزنامه ادبی و فکاهی کوچکی به نام نسیم شمال در شهر رشت انتشار یافت که مدیر آن سید اشرف‌الدین حسینی قزوینی معروف به گیلانی بود. وی مندرجات نسیم شمال را که غالباً اشعار فکاهی و انتقادی بود، خود می‌نگاشت و اشعار دیگران را در آن چاپ نمی‌کرد. این روزنامه به قدری در میان توده مردم محبوبیت داشت که مدیر آن را نسیم شمال می‌نامیدند و هرگاه که منتشر می‌شد، ولوله‌ای در شهر به وجود می‌آورد. آن چه در ایران آن روز می‌گذشت در شعر و روزنامه وی منعکس می‌شد و از جور و تبعیض و بی‌عدالتی شکوه می‌کرد. علاوه بر جوهر و درون مایه اجتماعی و انتقادی اشعار منتشر شده در نسیم شمال و سخن از دل‌برآمده سید اشرف‌الدین، نکات ظریف دیگری شعر او را دلنشین کرده و بدان رواج و اشتها بخشیده که در خور توجه است. نخست طرح مسائل جدی به صورت فکاهی همراه با طعن و طنز و کنایه به نوعی که هر کس از توده مردم درد خود را در سروده‌های او می‌دید.

دیگر اینکه، پرورندگان این معانی به زبان ساده گفتار مردم کوچه و بازار، فارغ از هر نوع محافظه کاری ادبی. وی بعدها به عنوان محبوب‌ترین و معروف‌ترین شاعر ملی عهد مشروطه شناخته شد و روزنامه‌اش در تهران انتشار یافت. این روزنامه به مدت بیست سال، هر هفته توزیع می‌گشت و پس از مرگش نیز، انتشار آن تا مدتی ادامه یافت.

* انتقال «محمدعلی میرزا»

پادشاه مخلوع قاجار به روسیه (1288 ش)
اشاره:

پس از شکست قوای محمدعلی شاه قاجار از مشروطه طلبان و فتح تهران توسط آزادی‌خواهان، محمدعلی شاه قاجار به سفارت روس پناهنده شد.

پس از مذاکرات مفصل بین محمدعلی شاه قاجار پادشاه مخلوع و هیئت مدیره کمیسیون عالی، متشکل از نمایندگان مجلس و...، قرار بر این شد که شاه قاجار به همراه خانواده خود و همراهان، سفارت روس را به مقصد اروپا ترک کنند. از 25 تیرماه 1288 که محمدعلی شاه به سفارت روس پناهنده شد تا این روز در حدود پنجاه و 7 روز طول کشید، سرانجام شاه قاجار به همراه 120 قزاق ایرانی، به خواری از ایران رانده شد. او به روسیه رفت و در بندر ادسا در کنار دریای سیاه، مسکن گزید. طبق توافق و پیمان، قرار شد که دولت ایران، سالیانه،

یکصد هزار تومان به محمدعلی میرزا و خانواده وی پرداخت کند و در عوض او هم املاکش را به دولت واگذار کرده، جواهرات سلطنتی را پس بدهد. با عزل محمدعلی شاه قاجار، احمد میرزا به پادشاهی قاجار رسید، هرچند به دلیل این‌که دوازده ساله بود، تا سالیانی، قدرت در دست نائب السلطنه قرار داشت و اوضاع مملکت روز به روز بدتر می‌شد. دو سال پس از تبعید محمدعلی شاه، وی در سر، سودای سلطنت کرد و با تعدادی از هوادارانش وارد ایران شد. ولی این عمل، تحقق نیافت و از آن پس، مقرری او نیز قطع شد.

* حدود 60 دانشجوی ایرانی، ورودی ساختمان رادیو استکهلم را اشغال کردند. این دانشجویان اعتقاد داشتند که تلویزیون سوئد اخبار و تصاویر حقیقی ایران را منعکس نمی‌کند (1357 ش)

* درگذشت عالم مجاهد مبارز آیت‌الله «سید محمود طالقانی» اولین امام جمعه تهران (1358 ش)

اشاره:

آیت‌الله سید محمود طالقانی در سال 1289 شمسی (1329 ق) در طالقان دیده به جهان گشود. وی پس از فراگیری دروس مقدماتی در زادگاه خود، راهی قم گردید و پس از شرکت در درس خارج

حضرات آیات: سید محمد حجت کوه کمره‌ای و سید محمدتقی خوانساری، از آیت‌الله شیخ عبدالکریم حائری یزدی، اجازه اجتهاد گرفت. مبارزات ایشان از زمان ورود به حوزه علمیه قم شروع شد. در سال 1318، برای اولین بار، خشم خویش به رژیم را با صدور یک اطلاعیه در رابطه با کشف حجاب ابراز کرد و در پی آن دستگیر و زندانی شد. پس از

شهریور 1320، مبارزه را به طور رسمی آغاز کرد و پس از وقفه‌ای در این میان، به جرم پنهان کردن شهید نواب صفوی راهی زندان گردید. وی در سال‌های 1330 و 1331 بنا به پیشنهاد آیت‌الله بروجردی برای شرکت در تشریک مساعی بین مسلمین، به کشورهای مصر و اردن سفر کرد. آیت‌الله طالقانی با پیروی از امام خمینی(ره) در سال 1342 وارد مبارزه با رژیم گردید که در این راه چندین بار محکوم به زندان شد. او در طول دوران زندان، مرارت‌های فراوانی را تحمل کرد ولی در راه تحقق آرمان بلند خویش، لحظه‌ای از خود خستگی و تزلزل نشان نداد. آیت‌الله طالقانی در طی بیش از یازده سال زندان، همواره به عنوان الگوی مقاومت و پایداری مطرح بود و پس از هر بار آزادی، راه گذشته خود را در مسیر انقلاب اسلامی ادامه می‌داد. این عالم مجاهد، پس از آزادی از زندان در سال 1357، نقش مهمی در برپائی راهپیمایی عظیم و پرشور تاسوعا و عاشورای آن سال داشت. آیت‌الله طالقانی، پس از پیروزی انقلاب، به ریاست شورای انقلاب برگزیده شد و در انتخابات مجلس خبرگان قانون اساسی، به نمایندگی مردم تهران انتخاب گردید. این مبارز نستوه، در اوائل مرداد 1358، از سوی امام خمینی، به امامت جمعه مردم تهران منصوب شد و آخرین نماز جمعه ایشان در سالگرد کشتار خونین 17 شهریور، در بهشت زهرا برگزار گردید. آیت‌الله طالقانی در کنار سال‌های متمادی مبارزه، از فعالیت‌های علمی غافل نگردید و آثار متعددی را به وجود آورد که تفسیر پرتوی از قرآن در 6 جلد، پرتوی از نهج‌البلاغه، آزادی و استبداد، درسی از قرآن و درس وحدت، از آن جمله‌اند. سرانجام این عالم بزرگ و مبارز انقلابی در 19 شهریور 1358 در 69 سالگی دار فانی را وداع گفت و پس از تشییعی باشکوه در بهشت زهرا به خاک سپرده شد.

* استقرار اولین دولت مکتبی در جمهوری اسلامی به ریاست شهید «محمدعلی رجایی» (1359ش) اشاره:

پس از استعفای دولت موقت به ریاست مهندس بازرگان به دلیل تسخیر لانه جاسوسی آمریکا توسط دانشجویان پیرو خط امام در تهران، اولین انتخابات ریاست جمهوری برگزار گردید و ابوالحسن بنی‌صدر توانست با تزویر و عوام فریبی و نشان دادن خود به عنوان پیرو انقلاب و امام به این مقام دست یابد. بر سر انتخاب نخست‌وزیر و مسئول انتخاب کابینه تا مدت‌ها بحث و اختلاف وجود داشت تا این که با نظر مثبت حضرت امام و رأی اعتماد مجلس شورای اسلامی، شهید رجایی به نخست‌وزیری رسید و مأمور تشکیل کابینه گردید. وزرای کابینه پس از اخذ رأی اعتماد از مجلس، به عنوان اولین دولت مکتبی، کار خود را در نظام اسلامی آغاز کردند. بنی‌صدر در برابر این انتخاب، در ابتدا بنای مخالفت گذاشت ولی وقتی احساس کرد در مقابل مجلس کاری از پیش نخواهد بُرد، به ناچار با این انتخاب موافقت نمود. اما در هر فرصت ممکن، از تضعیف شخصیت شهید رجایی در افکار عمومی خودداری نمی‌کرد. در برابر جسارت‌ها و اهانت‌های بنی‌صدر به عنوان رئیس جمهور، شهید رجایی با توجه به حساسیت جو موجود، تمامی این تلخ‌ها و اهانت‌ها را در کمال صبر و بردباری و متانت تحمل نمود و در مواقع لزوم، با ارائه استدلال‌های محکم و منطقی، به ایرادات مکرر بنی‌صدر پاسخ می‌داد. در نهایت، کارشکنی‌های بنی‌صدر و اختلاف‌آفرینی‌های او، کار را به جایی رسانید که به بنابه توصیه امام، مجلس شورای اسلامی مسئله عدم کفایت سیاسی او را به بحث گذاشت و با رأی مثبت به آن، بنی‌صدر از ریاست جمهوری عزل گردید. پس از آن، انتخابات دوره دوم ریاست جمهوری برگزار شد که به انتخاب شهید محمدعلی رجائی به این مقام انجامید.

* رحلت فقیه جلیل، آیت‌الله «حاج شیخ ضیاءالدین آملی» (1361ش) اشاره:

آیت‌الله حاج شیخ ضیاءالدین آملی در سال 1283ش (1323ق) در خانواده علم و فضیلت و تقوا در شهر تهران دیده به جهان گشود. خانواده ایشان از عالمان معتبر به شمار می‌آمدند و پدر ایشان، آیت‌الله محمدتقی آملی، از فقها و فلاسفه بزرگ زمان خود بود. آیت‌الله ضیاءالدین آملی از کودکی به همراه پدر راهی نجف اشرف شد و پس از طی دروس مقدمات و سطح در محفل درس خارج حضرات آیات: میرزا محمد حسین نایینی، سید ابوالحسن اصفهانی، آقا ضیاءالدین عراقی، میرزا ابوالحسن مشکینی و شیخ محمدکاظم شیرازی جای گرفت. ایشان دارای استعداد وافر بود و تحصیلات خود را به نیکوترین وجه به پایان رساند به طوری که پیش از سی سالگی به درجه اجتهاد نائل آمد. آیت‌الله آملی در این هنگام به دامادی آیت‌الله سید حسین طباطبائی قمی، از علمای بزرگ زمان، درآمد و از آن پس حلقه درس خود را در تهران و آمل تشکیل داد. ایشان سال‌های دراز به نمایندگی از آیت‌الله سید محسن حکیم و آیت‌الله سید حسین بروجردی در کشور مصر به سر برد تا به

نشر معارف اهل بیت و حمایت از حوزه تشیع پرداخت.

وی در مصر رهبری و زعامت شیعیان آن سامان را برعهده داشت و کرسی تدریس فقه جعفری در دانشگاه الازهر مصر را تأسیس کرد. آیت الله ضیاءالدین آملی در سال های بعد به دلیل دشمنی حکومت وقت با شیعیان، به تهران بازگشت و به ادامه فعالیت های مذهبی و دینی خود پرداخت. این عالم وارسته، زهد و بی توجهی به زخارف دنیوی را سرلوحه اعمال خود قرار داده بود و به قرآن و احادیث اهل بیت (ع)

عشق می ورزید. به طوری که در پنجاه سالگی تصمیم به حفظ قرآن گرفت و پس از مدتی، این کتاب آسمانی را از حفظ نمود.

آیت الله ضیاءالدین آملی سرانجام در

19 شهریور 1361 ش برابر با 21 ذی قعدة 1402 ق در 78 سالگی در تهران درگذشت و در جوار حرم مطهر امام رضا (ع) در مشهد به خاک سپرده شد.

* اعلام شهادت خبرنگار و دیپلمات های ایرانی در مزار شریف پس از گذشت یک ماه (1377 ش)

اشاره:

پس از تسخیر شهر کابل توسط قوای طالبان و عقب نشینی نیروهای دولت اسلامی افغانستان، سفارت ایران از کابل به مزار شریف منتقل شده و کارمندان سفارت ایران در آن شهر به امور دیپلماتیک خود مشغول گردیدند.

با حمله نیروهای افراطی گروه طالبان و اشغال مزار شریف، سفارت ایران در این شهر مورد هجوم وحشیانه این گروه قرار گرفت و بدون توجه به مصونیت سیاسی و قوانین بین المللی، ثه دیپلمات ایرانی و خبرنگار خبرگزاری جمهوری اسلامی را به شهادت رساندند. با این حال، گروه طالبان از پخش خبر شهادت این افراد امتناع می نمود تا اینکه پس از 33 روز، شهادت دیپلمات ها و خبرنگار ایرانی را اعلام کردند.

* آغاز نخستین کنگره بین المللی امامزادگان (1392 ش)

اشاره:

نخستین کنگره بین المللی امامزادگان در جهت تبیین جایگاه ایشان در تربیت دینی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی افراد جامعه، با حضور اندیشمندان خارجی و با همکاری مجمع تقریب مذاهب اسلامی، مجمع اهل بیت (ع)، وزارت امور خارجه، جامعه المصطفی و همچنین مراکز علمی و حوزوی خارج از کشور در تهران و اصفهان برگزار شد.

سازمان اوقاف و امور خیریه در راستای تکریم و بزرگداشت امامزادگان و معرفی جایگاه ویژه آنان در فرهنگ و تمدن سازی اسلامی و همچنین در راستای معرفی آثار و برکات آن بزرگواران در جهان اسلام کنگره بین المللی امامزادگان را برگزار کرد. این کنگره در دهه کرامت و در روز 5 ذی القعدة همزمان با سالروز تکریم امامزادگان مصادف با روزهای 19 و 20 شهریورماه جاری با حضور اندیشمندان و فرهیختگان کشوری و بین المللی در دو استان تهران و اصفهان برگزار می شود. دبیرخانه علمی کنگره بین المللی امامزادگان با حضور حجت الاسلام اژدری مدیر اداره کل اوقاف و امور خیریه استان اصفهان،

حجت الاسلام مرتضی خوشنویس زاده، معاون امور فرهنگی اجتماعی اداره کل اوقاف و امور خیریه استان اصفهان، دکتر اصغر منتظرالقائم دبیر علمی کنگره بین المللی امامزادگان، دکتر بید هندی قائم مقام رئیس دانشگاه و رئیس دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه اصفهان، دکتر علی اکبر کجباف معاون دانشجویی، دکتر علی اکبر جعفری مدیر روابط عمومی دانشگاه اصفهان و جمعی از اعضاء هیئت علمی کنگره در محل دبیرخانه علمی واقع در دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه اصفهان افتتاح شد.

* 26 ذی القعدة در گذر تاریخ

* درگذشت «مازیار ایرانی» یکی از اسپهبدان طبرستان (225 ق)

اشاره:

مازیار بن قارن یکی از اسپهبدان طبرستان است که تعلق خاطر خاصی به کیش و آئین زردشت و آداب ایرانی داشت. او بر معتصم عباسی عصیان کرد و معتصم، عبدالله بن طاهر را از خراسان برای سرکوبی او فرستاد. عبدالله، مازیار را گرفت و به بغداد روانه کرد. خلیفه او را به ضرب تازیانه کشت و جسدش را آویخت. سپس معتصم، افشین، دیگر سردار نامدار را متهم کرد که با مازیار همدست بوده و در توطئه ای احیای دین مزدکی و خرّمی با او شریک بوده است. به همین تهمت او را به سال 227 ق به حبس انداخت تا در زندان مرد.

* تولد علامه «تفتازانی» دانشمند و ادیب شافعی (722 ق)

اشاره:

سعدالدین مسعود بن عمر بن عبدالله خراسانی هروی معروف به ملاسعدتفتازانی، در فقه، اصول، تفسیر، کلام، منطق و تمامی فنون ادبی و اکثر علوم متداول زمان، استاد کل ویگانه روزگار خود بود. وی مدتی از عمر خود را به سفر به شهرهای خراسان و آسیای مرکزی برای کسب علم گذراند. علامه تفتازانی به خاطر نبوغ و احاطه ی علمیش، تألیف و نگارش را بسیار زود و در شانزده سالگی آغاز کرد. کتاب های بسیاری از خود به جای گذاشت که برخی از آنها هنوز جزء کتاب های درسی حوزه های علمیه

هستند. از کتاب‌های تفتازانی می‌توان به المطول، الارشاد و مختصر المعانی اشاره نمود. تفتازانی، 20 سال آخر عمر را به دعوت امیر تیمور گورکانی در شهر سمرقند گذراند و شاگردان بسیاری تربیت کرد. علامه تفتازانی در سال 792 ق در هفتاد سالگی در این شهر وفات یافت.

* آغاز دوره ی جدید جنگ‌های ایران و عثمانی در زمان سلطنت «محمدشاه قاجار» (1258 ق)

* 10 سپتامبر درگذر تاریخ

* آغاز نبرد «مازوری» میان آلمان و روسیه در جریان جنگ جهانی اول (1914م)

* امضای پیمان تاریخی «سن ژرمن» میان دولت اتریش و متفقین (1919م)

* برپائی اولین کنفرانس کشورهای صادر کننده نفت (اوپک) در بغداد (1960م)

* روز استقلال کشور آفریقایی

«گینه بیسائو» از استعمار پرتغال (1974م)

* قتل «ساموئل دوئه»

رئیس جمهور اسبق کشور آفریقایی لیبریا در یک کودتا (1990م)